

Aandachtspunten voor de begroting 2023-2026

**Gemeente
De Ronde Venen**

Inleiding

Op dit moment zijn er nog diverse onzekerheden richting de behandeling van de programmabegroting in het najaar. In dit hoofdstuk treft u de belangrijkste aandachtspunten voor de programmabegroting 2023-2026.

Naast de invloed op de algemene uitkering zien we door ontwikkelingen in de wereld ook andere uitdagingen op het gebied van de gemeentefinanciën. Het betreft onder andere de stijging van producten en diensten en daardoor ook de hoge inflatie. Een voorbeeld is bijvoorbeeld de gas- en energieprijzen en de kosten voor de aanschaf, het onderhoud en beheer van maatschappelijk vastgoed, zoals dorpshuizen, onderwijshuisvesting en het gemeentehuis. Maar ook de materialen en grondstoffen die nodig zijn voor de aanleg van nieuwe wegen en overig materiaal is kostbaarder geworden.

Gemeentefonds

Ten aanzien van het gemeentefonds, onze belangrijkste inkomstenbron, zijn meerdere onzekerheden. Het Rijk hanteert het zogeheten 'trap op-trap af-systematiek'. Dit betekent dat de uitkeringen van het Rijk aan gemeenten afhankelijk zijn van de uitgaven van het Rijk. Als het Rijk meer uitgeeft, wordt de uitkering hoger. Geeft het rijk minder geld uit, dan wordt de uitkering lager. Naast de onzekerheid die deze systematiek met zich meebrengt vindt er dit jaar besluitvorming plaats over de herverdeling van het gemeentefonds. Op dit moment hebben wij een raming ontvangen van het Rijk, hierover leest u meer in het financieel meerjarenperspectief. Meer zekerheid hebben wij in juni als de gemeenten de meicirculaire ontvangen.

Toeristenbelasting

Het college stelt voor om te differentiëren op meegenomen accommodatie (tent, caravan) en aanwezige accommodatie (hotel, vakantiehuis). Dus niet op basis van prijs, soort accommodatie en langverblijf. Verder stelt het college voor de watertoeristenbelasting niet te differentiëren en te koppelen aan het hoogste tarief van de toeristenbelasting. Komende zomer wordt een volledigheidsonderzoek uitgevoerd. Zie bijgevoegde raadsinformatiebrief voor verder toelichting. Bij de begroting volgt een voorstel met tarieven op basis van actuele gegevens en cijfers.

Prijsstijgingen van grondstoffen

In 2022 worden nieuwe meerjarenonderhoudsplannen opgesteld voor de gemeentelijke gebouwen. Het is de verwachting dat gebouwenbeheer de komende jaren aanzienlijk duurder wordt. Dat komt onder andere door forse prijsstijgingen van grondstoffen en strengere regels voor het verduurzamen van vastgoed.

Daarnaast werkt een forse stijging van de prijzen ook door in bijvoorbeeld de gas- en energieprijzen en de kosten voor de aanschaf, het onderhoud en beheer van maatschappelijk vastgoed, zoals dorpshuizen, onderwijshuisvesting en het gemeentehuis. Maar ook de materialen en grondstoffen die nodig zijn voor de aanleg van nieuwe wegen en overig materiaal is duurder geworden.

Deze prijsstijgingen raken niet alleen de gemeente, maar ook de samenwerkingspartners, dorpshuizen en gemeenschappelijke regelingen.

Investeringskaders

Bij de invoering van de nieuwe BBV grondslagen voor het activeren van maatschappelijk nut in de materiële vaste activa heeft de gemeente de Ronde Venen een investeringsplafond geïntroduceerd als signaalwaarde om oplopende structurele afschrijvingskosten goed te blijven monitoren. In de praktijk blijkt dat de gemeente vanaf 2022 niet meer kan investeren in projecten in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, door het bereiken van dit investeringsplafond. Het investeringsplafond is op dit moment berekend middels de formule "3,5 x de onbenutte belastingcapaciteit (op dit moment is de onbenutte belastingcapaciteit € 7.900.000)". De signaalwaarde doet zijn werk, maar is niet meer de meest zuivere manier om als signaalwaarde te dienen naar de toekomst toe, omdat:

1. Het inzetten van onbenutte belastingcapaciteit als dekkingsmiddel om oplopende afschrijvingskosten van investeringen met een maatschappelijk nut te bekostigen werkt averechts. Vanwege de berekeningssystematiek van het investeringsplafond zorgt iedere stijging van een lokale heffing voor een lager investeringsplafond. Het inzetten van een lokale heffing als dekkingsmiddel zorgt er dus voor dat je investeringsplafond naar beneden gaat. Ook als de lokale heffingen voor andere doeleinden als dekkingsmiddel worden ingezet, beïnvloedt dit direct de mogelijkheid om te investeren.
2. Er zit enkel een investeringsplafond op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut en niet op investering met een economisch nut. De investeringen met een economisch nut zorgen op dit moment voor een veel groter deel van de afschrijvingskosten dan investeringen met een maatschappelijk nut. Het instellen van andere monitoringsmiddelen die beide categorieën van investeringen monitoren is passender.

Als alternatieve signaalwaarde voor monitoring van oplopende structurele afschrijvingslasten stelt het college de volgende nieuwe instrumenten voor:

1. Sinds de begroting 2022-2025 is er een nieuwe tabel opgenomen die een doorkijk geeft in de oplopende afschrijvingslasten van het begrotingsjaar + 3 jaar vooruit. Het college stelt voor dit overzicht permanent in de begroting op te nemen als monitoringsmiddel.
2. Sinds de begroting 2022-2025 is er een nieuw totaaloverzicht gepresenteerd met alle al reeds goedgekeurde toekomstige investeringen. Voorheen werden in de begroting alleen overzichten gepresenteerd van nieuwe investeringsbudgetten en geen totaaloverzichten van al reeds beschikbaar gestelde investeringsbudgetten.
3. Sinds de begroting 2022-2025 is er een nieuw financieel instrument toegevoegd, namelijk de totale structurele afschrijvingslasten ten opzichte van de totale exploitatielasten. Dit geeft inzicht in hoeveel procent van de totale lasten uit afschrijvingslasten bestaan.

Door deze 3 nieuwe sturingsmiddelen die sinds de begroting 2022-2025 zijn geïntroduceerd te behouden, geeft dit de mogelijkheid om investeringen en de bijbehorende oplopende afschrijvingslasten voldoende te monitoren om het huidige investeringsplafond te kunnen afschaffen. Besluitvorming hierover vindt plaats door het nieuwe college in samenspraak met de raad.

Moeilijke invulling van vacatures en hoog verloop

Deze ontwikkeling vindt plaats in een tijd van krapte op de arbeidsmarkt. Dit uit zich onder andere in een hogere uitstroom dan voorgaande jaren en soms moeilijk in te vullen vacatures. De uitvoering van taken staat op sommige plekken onder druk. De impact van corona op het ziekteverzuim is nog steeds groot. Dit beeld is niet anders dan in andere gemeenten. Dit betekent dat wij een stap moeten maken

om een nog aantrekkelijker werkgever te zijn voor onze bestaande en nieuwe medewerkers om zo in te kunnen spelen op de ontwikkelingen en opgaven en een betrouwbare overheid te blijven voor onze inwoners en ondernemers. De organisatieontwikkeling moet ons hierbij helpen.

Cao ontwikkeling

In de meerjarenbegroting van personeelskosten is voor 2023 e.v. géén rekening gehouden met een stijging van de cao-lonen. De huidige cao-afspraken lopen tot 31 december 2022. Gelet op de economische ontwikkelingen waarbij inflatie en schaarste op de arbeidsmarkt in 2023 doorwerkt, is het niet onredelijk om met een loonstijging van minimaal 3% rekening te houden. In 2022 bedroeg de werkelijke loonstijging in totaal circa 4%.

